

INHOUD

LEIDEND SAMEN WERKEN AAN WATER EN BODEM	5
ORGANISATIE EN OMGEVING	9
VEILIG LEVEN MET WATER	17
VOLDOENDE EN GEZOND WATER	21
GEZUIVERD WATER	31
VASTSTELLEN BEGROTING 2026	37
FINANCIËLE PARAGRAAF 2026	39
Inleiding	39
Uitgangspunten	39
Netto lasten	40
FTE	41
Investeringsplan	42
Kostentoerekening	43
Belastingopbrengsten en tarieven	43
Belastingheffing 2026	45
Dekkingsoverzicht 2026	45
Overzicht tarieven	46
Reserves en voorzieningen	46
UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE	47
Financiering	47
Weerstandsvermogen en risicobeheering	49
Financiële kengetallen	53
OVERIGE PARAGRAFEN	57
Paragraaf Assetmanagement	57
Paragraaf Bedrijfsvoering	60
Paragraaf Verbonden partijen	61
Paragraaf Openbaarheid	69
BIJLAGEN BEGROTING 2026-2030	71
Bijlage 1: Investeringsplan 2026-2030	71
Bijlage 2: Jaarplan naar kosten- en opbrengstesoorten	80
Bijlage 3: Geprognosticeerde balans	81
Bijlage 4: Kostenverdeelstaat / verdeling netto lasten	82

LEIDEND SAMEN WERKEN AAN WATER EN BODEM

Het waterschap verandert. Van functioneel uitvoerend tot agenderend en proactief in de regio en met werk aan water en bodem dat nadrukkelijk onderdeel van het maatschappelijk debat is. Dat deze ontwikkeling gaande is, zeggen we al een aantal jaren. Sinds het starten van de voorbereidingen voor dit Jaarplan 2026 weten we zeker dat deze verandering zichtbaar en voelbaar is. Niet alleen voor het waterschap zelf maar juist ook voor de mensen en organisaties met wie Noorderzijlvest samen werkt met de natuur. Juist van onze omgeving komt het stevige signaal dat een leidende rol van het waterschap wordt verwacht in het geven van een heldere stem aan water en bodem.

In ons eigen onderzoek rondom ‘water en bodem sturend’ waarin we op zoek zijn gegaan naar duurzame vormen van samenwerking hebben we tientallen vertegenwoordigers buiten en binnen ons waterschap gevraagd naar hun kijk op onze rol en die van henzelf in ons werk. Omdat het beheer van schoon en gezond water en zorgen voor een veerkrachtige bodem onder druk staat, voelen velen de urgentie om krachten te bundelen. Zodat ‘water en bodem sturend’ niet bij woorden blijft maar echt gaat helpen om het gebied ook voor generaties na ons leefbaar en klimaatbestendig te houden. Daar is leiderschap voor nodig. Met mensen en organisaties die weten wat nodig is om genoeg ruimte te geven aan water en een gezonde bodem. Voor die kennis, ervaring en het uitwisselen van bruikbare en relevante data zijn koplopers nodig. Die leidende rol ziet onze omgeving vooral bij het waterschap. We zijn er niet op uit om verantwoordelijkheden en bevoegdheden over te nemen of anders te organiseren. We willen er wel anders mee omgaan. Het gaat erom dat we beter in het verlengde van elkaars bevoegdheden samenwerken. Alle samenwerkingspartners moeten daarin samen verantwoordelijkheid dragen en blijven bijdragen in de benodigde inzet en financiële middelen. Voor ons gebied. Voor onze mensen en dieren. Voor onze samenwerking met de natuur. Voor de leefbaarheid. Voor onze toekomst.

BOVi pijlers gelden nog steeds

Het hogere doel om een leefbaar en klimaatbestendig gebied in te richten beschrijven we al in onze Blauwe Omgevingsvisie (BOVi) van eind 2021, die nog steeds bepalend is voor onze koers. Met de instemming van het algemeen bestuur - in september 2025 - op de lijn die ons onderzoek naar ‘water en bodem sturend’ heeft ingezet, kunnen we nu nog beter invulling geven aan een aantal pijlers waarop de BOVi is gebaseerd: als ‘*gewaardeerd beleidspartner*’ mag onze omgeving stap voor stap rekenen op een waterschap dat steeds steviger initieert, agendeert, standpunten deelt en constructief meedenkt in en meewerkt aan oplossingen. De zes bouwstenen die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen, zijn het fundament voor het inrichten van duurzame vormen van samenwerking in het ‘*faciliteren in ruimtelijke ontwikkelingen*’. We vinden daarbij dat we vooral gebruik moeten maken van elkaars bevoegdheden en veel minder op de stoel van het eigen ‘bevoegd gezag’ moeten gaan zitten. Als we dat beter doen, draait onze zoektocht - van ons en die van de omgeving - om gezamenlijke belangen. Daarin zit de belangrijke kern van een andere BOVi pijler: ‘*een maatschappelijk verantwoorde overheid*’ willen zijn. Als we het gesprek open voeren en steeds beter gezamenlijke en gedeelde belangen vinden, raken we echt samen verantwoordelijk.

In het Jaarplan 2025 hebben we herijking van de BOVi aangekondigd. Met de uitkomsten van het onderzoek ‘water en bodem sturend’ en een nadere interne beschouwing over de houdbaarheid van de bestaande BOVi komen we tot de conclusie dat volledige herijking nu niet nodig is.

Onze aandacht gaat voor 2026 uit naar het maken van het ontwerp Waterbeheerprogramma 2028-2033 en actualiseren daarbij de doelenboom.

Impact op organisatie

Kiezen voor een leidende rol heeft impact op onze organisatie. We kunnen op voorhand niet exact zeggen hoe zich dit zal ontwikkelen. De organisatie zal verder groeien; een trend die een aantal jaren geleden in gang is gezet en waarvoor bij het vaststellen van het uitvoeringsprogramma bij het coalitieakkoord aanvullende kaders zijn meegegeven. De formatie van Noorderzijlvest groeit het komend jaar met gemiddeld 4,4% in overeenstemming met het eerder vastgestelde kader van het Uitvoeringsprogramma en plus 1% op kritische functies waar in 2023 over besloten is en aanvullende inzet in het kader van 'water en bodem sturend'. Op jaareinde ligt naar verwachting de formatie iets boven dit kader. Een toelichting op de formatieve groei is terug te vinden onder het onderdeel 'toekomstfit'. De groei in deze onderdelen van de organisatie is logisch. Enerzijds om aan wettelijke taken invulling te geven en anderzijds om samen met onze partners verantwoordelijkheid te nemen, lef en initiatief te tonen, goed gereedschap te ontwikkelen voor onszelf en voor anderen, besef en bewustwording aan te wakkeren, lange termijn denken te ontwikkelen en veranderkracht te organiseren: het kost tijd, energie, doorzettingsvermogen én een ander soort menskracht. Kracht die we moeten ontwikkelen en stimuleren en die samenwerken over teamgrenzen vraagt en voorbij onze eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaat. Bouwen aan relaties en netwerken neemt toe. Op strategisch niveau vooruit denken ook. We moeten deze bouwstenen telkens per opgave leren toepassen en er bij stil blijven staan. Onze ervaringen tot nu toe leren ons dat de kans van slagen om leidend samen te werken groot is.

Doorzettingsvermogen en krachtige samenwerking blijven nodig om een waardevolle beleidspartner te zijn. Zeker ook in de opgaven die voor ons liggen.

ORGANISATIE EN OMGEVING

De verandering in het werk van het waterschap krijgt steeds meer richting. Samenwerking is daarbij essentieel; we kunnen het niet meer alleen. Deze samenwerking wordt gaandeweg sterker, maar vraagt ook om duidelijke verwachtingen, wederzijdse aanspreekbaarheid en het concreet maken van de gezamenlijke bedoeling.

We weten inmiddels beter wat nodig is voor duurzame samenwerking. De zes bouwstenen uit het besluit Water en Bodem sturend bieden ons houvast om helder te zijn over de opgaven die we samen willen aanpakken. Duidelijkheid over deze opgaven (niet te verwarren met bestuurlijke ambities of visies) helpt bij strategische samenwerking en agendering. Het nieuwe Waterbeheerprogramma, waarvan het ontwerp eind 2026 gereed is, speelt hierin een belangrijke rol.

Binnen het programma Organisatie en omgeving is er terecht aandacht voor de juiste middelen: voldoende capaciteit, relevante data, passende governance en zichtbaarheid. Zo versterken we de relatie met onze omgeving en ondersteunen we de noodzakelijke veranderkracht.

BESTUUR: SAMENWERKING EN ONTWIKKELING

Versterking van bestuur en voorbereiding op de toekomst.

In 2026 zetten we actief in op een passende en effectieve sturing van de veranderende rol van ons waterschap. Tijdens informatieve AB-vergaderingen creëren we daarom meer ruimte voor verdiepende sessies. We waarderen de inbreng van alle fracties in deze bijeenkomsten. Binnen het agenda-overleg werken we aan een goede voorbereiding van de AB-vergaderingen. We bouwen voort op de eerder gekozen BOB-structuur (Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming), die bijdraagt aan transparantie en zorgvuldige besluitvorming. Door expliciete agendering en een duidelijke rolverdeling zorgen we voor een gestructureerd proces. De dijkgraaf vervult hierin een initiërende en enthousiasmerende rol. We evalueren periodiek of de kwaliteit van de opinie- en besluitvorming voldoende is.

Daarnaast streven we naar een versterkte samenwerking tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Heldere taakverdeling, actieve kennisdeling en duidelijke besluitvorming staan hierbij centraal. Het algemeen bestuur stelt de kaders en houdt toezicht, terwijl het dagelijks bestuur verantwoordelijk is voor de uitvoering. Samen met het algemeen bestuur en de fractievoorzitters bepalen we hoe we aandacht besteden aan onze werkwijze, governance en integriteit.

Voorbereiding op de waterschapsverkiezingen 2027

Met het oog op de waterschapsverkiezingen op 17 maart 2027 bereiden we ons zorgvuldig voor op een transparant en goed georganiseerd verkiezingsproces. We zorgen voor heldere communicatie over het belang van hun stem, de taken van het waterschap en de deelnemende partijen. We benutten een groot deel van 2026 om de waterschapsverkiezingen in ons werkgebied te positioneren en grijpen kansen aan om de 'call to action' met de boodschap 'Jouw stem telt!' voor zoveel mogelijk inwoners zichtbaar te maken. Intern richten we ons op een goede overdracht van kennis en dossiers, zodat nieuwe bestuursleden na de verkiezingen snel en effectief aan de slag kunnen.

TOEKOMSTFIT

We brengen continu evenwicht aan tussen de technische focus en de maatschappelijk gevraagde omgevingsgerichte open blik.

TOEKOMSTFIT: WE VERGROTEN DE BEWUSTWORDING VAN DE WAARDE VAN WATER

Het bestuur heeft met het Uitvoeringsprogramma extra nadruk gelegd op het vergroten van de zichtbaarheid van het werk aan water en het belang ervan. Zichtbaarheid hangt nauw samen met bewustwording. Het groeiende besef dat water en bodem ruimte nodig hebben en we meer moeten samenwerken met de natuur zorgt ervoor dat we onze corporate koers en communicatiestrategie aanscherpen. We maken de volgende stap naar het stimuleren van wateractief gedrag. Dit uitgangspunt is in 2025 opgenomen in de gezamenlijke communicatiestrategie van alle waterschappen en de Unie van Waterschappen. Vanuit deze strategie zetten we in op:

- Zichtbaarheid van ons werk aan water vergroten.
- Positionering van het waterschap als de expert in watervraagstukken.

Maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een herijking van de corporate thema's die we nu gebruiken in de corporate koers. Meest in het oog springend is de nadruk die we in het maatschappelijk debat zien ontstaan op het belang van schoon en gezond water. Het corporate thema 'gezuiverd water' en de 'Kaderrichtlijn Water' zijn goed beschouwd belangrijke middelen om naar het hogere doel toe te werken: zo schoon en gezond mogelijk water.

Door ons zichtbaar en actief te mengen in het publieke debat, door middel van netwerkbijeenkomsten, social media en eigen events, dragen we bij aan deze bewustwording. Hierbij proberen we aan

Specifiek binnen de 'Planning en Control' cyclus werken we aan verdere verbetering van de inhoudelijke en financiële verantwoording en het stroomlijnen van processen in ons primaire bedrijfssysteem. Ook wordt in 2026 meer inzet gedaan op het in control zijn van de organisatie door het verder inrichten van contractbeheer en interne beheersing en auditing onder andere op terreinen als privacy, informatiebeveiliging, fraude en integriteit. Dit vloeit voort uit de visie op control die we in 2026 afronden. Om dit vorm te kunnen geven, is extra formatie opgenomen.

Rekenkamer

Sinds 2025 beschikken we over een gezamenlijke Rekenkamer met Wetterskip Fryslân. Deze voert jaarlijks één à twee onafhankelijke onderzoeken uit ter ondersteuning van de controlerende taak van het algemeen bestuur. In 2025 is onderzoek gedaan naar de bestuurlijke informatievoorziening. De uitkomsten hiervan vormen input voor mogelijke verbeteringen in 2026. Ook de onderzoeken die we zelf uitvoeren namens het dagelijks bestuur stemmen we af met de Rekenkamer. Zodat we efficiënt omgaan met beschikbare informatie en capaciteit.

BEDRIJFSVOERING: OPENHARTIG VERANTWOORDEN

Als we hardop zeggen dat wij ons openhartig verantwoorden, betekent dat iets voor de kwaliteit van het proces van het actief en passief openbaar maken van bestuurlijke besluitvorming. Dit wordt geborgd binnen de lopende projectmatige aanpak voor de stapsgewijze invoering van de Wet open overheid (Woo). Om het beoogde doel van openhartig willen verantwoorden te realiseren, willen we onze (digitale) dienstverlening in 2026 uniformeren, optimaliseren en digitaliseren. We sluiten daarbij aan bij de wettelijke verplichtingen, maar richten ons ook op producten en diensten die bijdragen aan het bewust maken van inwoners en bedrijven van risico's en kansen in het tegenwoordige beheer van water.

ASSETMANAGEMENT

We optimaliseren het maatschappelijk rendement door passende en tijdige investeringen in onze assets.

Assetmanagement wordt steeds meer toegepast in onze dagelijkse praktijk. Daarom worden plannen en verwachte resultaten voor 2026 vooral beschreven in de inhoudelijke programma's. De activiteiten die we ontplooiën in dit kader dragen immers bij aan de doelen die aan deze programma's gekoppeld zijn. Zo laten we ook zien dat assetmanagement langzaam maar zeker gemeengoed wordt in ons werk. In algemene zin zetten we in op het verbeteren van onze datakwaliteit en het verduidelijken van de rollen en het eigenaarschap van de assets. Om dit te realiseren wordt geïnvesteerd in diverse digitale oplossingen en ondersteunende software, informatiebeveiliging en procesontwikkeling.

In de paragraaf assetmanagement zijn onze belangrijkste beleidsuitgangspunten en de bijhorende onderhoudskosten samengevat. Deze is terug te vinden op pagina 57.

HOOFDPUNTEN FINANCIËN ORGANISATIE EN OMGEVING - PROGRAMMA 4

Investeringen

Voor programma 4 zijn de totale bruto investeringen in het Jaarplan geraamd op € 3,6 miljoen. Dat is € 1,8 miljoen meer dan waarmee gerekend werd in het Jaarplan 2025 voor jaarschijf 2026.

In € 1.000	Jaarschijf 2026 in Jaarplan 2025	Jaarplan 2026	Vershil
Bruto investeringen	1.890	3.640	1.750
Bijdragen	-	-	-
Netto investeringen	1		

VEILIG LEVEN MET WATER

Waterveiligheid blijft absolute prioriteit houden binnen de kerntaken van het waterschap. De manier van denken waarop we deze veiligheid vorm en inhoud geven, is wel aan het veranderen. We blijven werken aan sterke zeedijken en keringen in het binnenland die aan de normen voldoen. Het grote dijkversterkingsproject van de Lauwersmeerdijk ronden we af in 2026, evenals de drie ecologische koppelprojecten: de getijdenduiker Marnewaard, de kwelderuitbreiding en de aanleg van kunstmatige riffen en getijdepoelen. De ontsluiting voor de haven van Lauwersoog wordt ook gerealiseerd en opgeleverd.

Toch kunnen zeedijken niet tot in lengte van jaren steeds hoger en breder worden om de zeespiegelstijging het hoofd te bieden. We kijken ver vooruit en maken keuzes expliciet voor de kortere of middellange termijn. De start van de verkenningsfase voor de komende dijkversterkingsopgave is voor het komend jaar aan de orde. Stap voor stap verder werken past bij de ontwikkeling van een Brede Kustzone waar ruimte voor nodig zal zijn, binnendijs én buitendijs. Een Brede Kustzone realiseren is alleen mogelijk als we deze opgave integraal aanvliegen, samen met andere uitdagingen in het gebied zoals verzilting, de aanlanding van windenergie op het vasteland en de beschikbaarheid van zoetwater in het vruchtbare kustgebied.

Ook de manier waarop we naar het ervaren van wateroverlast kijken, verandert. We werken nog altijd aan het maatregelenpakket ‘Droge Voeten 2050’ waar onder meer de aanleg en verbetering van waterbergingen (in de Onlanden en het Zuidelijk Westerkwartier) en Nieuwe Waterwerken Zoutkamp uit naar voren zijn gekomen. Het veranderende klimaat zorgt er niettemin voor dat we meer te maken krijgen met grote hoeveelheden neerslag in een korte tijd of verspreid over een langere periode. We gaan vaker merken dat er geen ruimte meer is om neerslag die nog gaat vallen, op te vangen in ons watersysteem. Dat zal in toen

HOOFDPUNTEN FINANCIËN ‘VEILIG LEVEN MET WATER’ - PROGRAMMA 1

Investerings

Voor programma 1 zijn de totale bruto investeringen in het Jaarplan geraamd op € 17,2 miljoen. Dat is € 11,9 miljoen minder dan waarmee gerekend werd in het Jaarplan 2025 voor jaarschijf 2026.

In € 1.000	Jaarschijf 2026 in Jaarplan 2025	Jaarplan 2026	Verschil
Bruto investeringen	29.052	17.167	-11.885
Bijdragen	22.850	12.475	-10.376
Netto investeringen	6.202	4.693	-1.510

Dit verschil wordt met name veroorzaakt door:

- Lagere investeringen aan de versterking van de Lauwersmeerdijk in verband met de verschuiving van de werkzaamheden naar 2025 en 2027: +/- € 11,0 miljoen.
- Lagere investeringen voor ecologische koppelpoorten: +/- € 0,7 miljoen.
- Lagere investeringen voor enkele onderzoeksprojecten: +/- € 0,7 miljoen.
- Hogere investering voor ‘Toekomstbestendig Lauwersooggebied’: € 0,5 miljoen.
- Hogere investeringen voor het Bonsai project (meegroeidijk): € 0,2 miljoen.

Netto lasten

De totale netto lasten voor het programma liggen € 0,6 miljoen hoger

En er is sprake van (gedeeltelijk) doorschuiven van investeringsprojecten vanuit 2026 naar 2027:

- Groot onderhoud WSWV (-/- € 0,8 miljoen).
- Beekdalontwikkeling Peizerdiep (-/- € 1,1 miljoen).

Diverse overige verschuivingen (< € 0,4 miljoen) leiden tot een verschil van € 2,1 miljoen.

Netto lasten

De totale netto lasten voor het programma liggen € 5,0 miljoen hoger dan in het Jaarplan 2025.

	Jaarplan 2025	Jaarplan 2026	Vershil
Personeelskosten	12.540	13.763	1.223
Goederen en diensten	15.059	15.816	757
Kapitaallasten	11.808	14.265	2.457
Onvoorzien	-	-	-
Totale lasten	39.407	43.844	4.437
Baten	5.831	5.297	-534
Netto lasten	33.576	38.547	4.970

De oorzaken liggen in hogere personele lasten als gevolg van formatie-uitbreiding en een hogere stijging van de loonkosten in 2025, wat ook doorwerkt in de loonkosten van 2

Daarnaast zijn er een aantal (nieuwe) projecten, te weten:

- 4^e trap Garmerwolde: € 0,5 miljoen.

Verder is er een versnelling geweest in de afronding van de nieuwbouw RWZI Westerkwartier.

Hierdoor ligt de investering lager in 2026: -/- € 1,9 miljoen.

Daarnaast is sprake van lagere investeringen als gevolg van (gedeeltelijk) doorschuiven van investeringsprojecten vanuit 2026 naar 2027:

- Routekaart zuiveringskring: -/- € 1,2 miljoen.
- Persleiding Damsterdiep: -/- € 0,8 miljoen.

Verder is sprake van (gedeeltelijk) doorschuiven van investeringsprojecten vanuit 2025:

- Aanleg zonnepark Gaarkeuken: € 0,8 miljoen

Netto lasten

De totale netto lasten voor het programma liggen € 5,6 miljoen hoger dan in het Jaarplan 2025.

	Jaarplan 2025	Jaarplan 2026	Vershil
Personeelskosten	6.544	7.182	638
Goederen en diensten	22.719	27.561	4.842
Kapitaallasten	9.606	10.411	

FINANCIËLE PARAGRAAF 2026

INLEIDING

De totale netto lasten in het Jaarplan 2026 bedragen € 115,2 miljoen en zijn € 13,4 miljoen hoger dan het Jaarplan 2025. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn naast de indexatie en CAO-verhoging een uitbreiding van de formatie met 4,4%. De kosten voor Goederen & Diensten stijgen met € 6,5 miljoen met name door:

- Hogere communicatiekosten a.g.v. geplande events en verkiezingen (€ 0,4 miljoen)
- Hogere technische onderhoudskosten vanwege revisie van motoren en vervanging staalkabels (0,6 miljoen)
- Hogere onderhoudskosten beheer AWK, Leek (1,0 miljoen), Garmerwolde (3,0 miljoen)
- Hogere onderzoekskosten slibverwerking (0,6 miljoen)
- Hogere kosten voor I&A voor technisch beheer en ondersteuning, AI, nieuwe software en duurdere licenties (0,7 miljoen)

In het Jaarplan 2026 is de verwachting voor de bruto investeringen € 71,7 miljoen (netto € 55,1 miljoen). Dat is voornamelijk toe te schrijven aan de projecten Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het project gebiedscluster 'de Onlanden'.

In de berekening van de tarieven is gewerkt met de meest actuele informatie van het werkgebied van ons waterschap per kadastraal perceel (heffingseenheden). Voor de kostentoedeling naar categorieën is gerekend met de percentages van de kostentoedelingsverordening 2026 die is vastgesteld door het algemeen bestuur op 24 september 2025. Het tarief voor een gemiddeld gezin met meerder gezinsleden stijgt in dit Jaarplan met € 43,41 (+ 9,3%). De stijging wordt gedempt door lagere toerekening aan de categorie 'ingezetenen'. Een gezin met een eigen woning

- De salariskosten zijn berekend op basis van een CAO en premiestijging van 3,0%. In 2026 is naast deze loonstijging rekening gehouden met een uitbreiding van de formatie van 3% (in 2027 aanvullend 2%). Aanvullend is voor de planjaar 2026 1% extra uitbreiding capaciteit begroot voor kritische bedrijfsfuncties. Daarnaast worden 2 fte extra ingezet in het kader van ‘Water en bodem sturend’.
- Voor de invulling van vacatures is gerekend dat deze per 1 april worden ingevuld.
- Een inflatiepercentage voor de planjaren 2026 tot en met 2030 van 2,5%.
- Aantrekken financiering € 50 miljoen met een rentepercentage van 3,15%.
- Voor de kapitaallasten wordt gerekend met een renteomslagpercentage van 2,0% (Jaarplan 2025: 1,96%).

NETTO LASTEN

De totale netto lasten in het Jaarplan 2026 zijn € 115,2 miljoen en zijn € 13,4 miljoen hoger dan het Jaarplan 2025.

In € miljoen	Personeelskosten	Goederen & Diensten	Kapitaallasten	Toevoeging voorzieningen	Onvoorzien	Totale lasten	Baten	Netto lasten
2023	33,2	44,9	24,8	0,3	0,0	103,2	21,1	82,1
2024	36,4	50,3	27,8	0,6	0,0	115,1	27,1	88,1
2025	42,3	53,0	31,1	0,0	0,0	126,4	24,6	101,8
2026 </								

De zuiveringsheffing is de heffing van huishoudens en bedrijven. Meerpersoonshuishoudens betalen een forfait van 3 vervuilingseenheden, terwijl een alleenwonende voor 1 vervuilingseenheid betaalt. Bedrijven betalen naar de vuillast.

De kosten van het Watersysteem moeten worden opgebracht door vier categorieën te weten:

- Ingezetenen.
- Eigenaren (overig) ongebouwd.
- Eigenaren natuur.
- Eigenaren gebouwd.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 9 juli 2025 is de kostentoedeling vastgesteld.

De kostentoedeling watersysteem is als volgt:

1. 28,0% aan de ingezetenen.
2. 17,3% aan de zakelijke gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.
3. 0,25% aan de zakelijke gerechtigden van natuurterreinen.
4. 54,45% aan de zakelijke gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Bij de watersysteemheffing wordt gebruik gemaakt van tariefdifferentiatie:

- Voor buitendijks gelegen ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor gebouwde onroerende zaken wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 75% lager is dan het tarief dat blijkt de verordening op de watersysteemheffing voor elk van deze categorieën geldt.
- Voor verharde openbare wegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 100% hoger is dan het tarief dat blijkt de verordening op de watersysteemheffing voor ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen geldt.

EMU-saldo

In 2013 trad de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) in werking. Doel van deze Wet is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de Europese norm voor het begrotingstekort (kleiner dan 3% van het bruto binnenlands product). Dit is ter voorkoming van een situatie waarbij door het begrotingstekort de schuldenlast zodanig oploopt, dat het aflossen daarvan uit de eigen begroting onmogelijk wordt.

Het Rijk en de decentrale overheden hebben afgesproken dat in 2026 het EMU-saldo van de decentrale overheden maximaal 0,5% (tekort) bedraagt, waarvan 0,06% voor de waterschappen.

De indicatieve referentiewaarde EMU-saldo 2026 voor Noorderzijlvest is -€ 17,8 miljoen. Een referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een waterschap in de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden heeft.

EMU-saldo Jaarplan 2026 en doorkijk 2027-2030					
Omschrijving	Jaarplan 2026	2027	2028	2029	2030
1. EMU/exploitatie-saldo	-1.500	-1.500	-1.500	-	-
2. Invloed van investeringen					
Bruto investeringen	-78.152	-91.737	-81.139	-90.530	-105.032
Investeringssubsidies en bijdragen	16.551	35.205			

OVERIGE PARAGRAFEN

PARAGRAAF ASSETMANAGEMENT

Voor het in stand houden van veilige en doelmatige assets is het assetmanagement ingericht binnen onze organisatie. Onze assets zijn onmisbaar voor het realiseren van onze strategische doelen. Om goed te kunnen sturen op prestaties, risico’s en kosten, is het van belang om helder beleid te formuleren aangaande het beheer en onderhoud, vervangingsstrategie en uitbreiding van onze assets, passend bij de doelstellingen zoals deze zijn geformuleerd in de programma’s. Deze paragraaf geeft inzicht in hoe het waterschap omgaat met haar kapitaalgoederen. Er wordt een overzicht gegeven van welke objecten er aanwezig zijn, welke beleidskaders hiervoor zijn en hoe het benodigde onderhoud begroot is.

Waterkeringen en bijbehorende kunstwerken

Waterkeringen en bijbehorende kunstwerken bescherming van gebieden tegen hoge waterstanden op het wad en de rivieren.

Objecten	Aantallen/km
Primaire keringen	69 km
Secundaire keringen	486,7 km

Beleidskader

Beoogd beheer- en onderhoudsniveau

De zorgplicht houdt in dat de beheerder de wettelijke taak heeft om de primaire kering aan de veiligheidseisen te laten voldoen en voor het noodzakelijke preventieve beheer en onderhoud te zorgen. Om die reden worden de keringen door de beheerder regelmatig geïnspecteerd om te beoordelen of de fysieke toestand van de kering nog in overeenstemming is met de eisen. In het geval de fysieke toestand van de kering door bijvoorbeeld technische veroudering of schade niet meer voldoet aan de

Programma en cluster	Verstrekt krediet	Status krediet	Bruto bestedingen JP 2026	Bijdragen JP 2026	Netto bestedingen JP 2026	Bruto bestedingen 2027	Bruto bestedingen 2028	Bruto bestedingen 2029	Bruto bestedingen 2030
Programma 3: Gezuiverd water									
Gaarkeuken									
RWZI Westerkwartier nieuwbouw zuivering(N;3B) RWZI	33.837	C	1.600	-	1.600	-	-	-	-
RWZI Westerkwartier nieuwbouw zuivering(N;3A) AWTs	32.906	C	500	-	500	-	-	-	-
Aanleg zonnepark Gaarkeuken	2.700	C	750	-	750	-	-	-	-
Gaarkeuken	69.444		2.850	-	2.850	-	-	-	-
Garmerwolde									
Maatregelen routekaart zuiveringskring Garmerwolde (incl WKK)	-	B	500	250	25				

BIJLAGE 4: KOSTENVERDEELSTAAT / VERDELING NETTO LASTEN

KOSTEN - EN OPBRENGSTENVERDEELSTAAT JAARPLAN 2026 IN € 1.000					
Kosten- en opbrengstsoorten	1. Veilig leven met water	2. Voldoende & gezond water	3. Gezuiverd water	4. Organisatie & omgeving	Totaal Jaarplan 2026
Lasten					
40 Kapitaallasten	7.788	14.265	10.411	2.218	34.682
41 Personeelskosten	5.772	13.763	7.182	19.773	46.490
42 Goederen en diensten	1.223	15.816	27.561	14.885	59.484
43 Toevoegingen voorziening	-	-	-	-	-
44 Onvoorzien	-	-	-	10	10
46 Toevoegingen voorziening	-	-	-	-	-
Totaal lasten	14.782	43.844	45.154	36.886	140.666
Baten					

